

notorietate – Sarah Perl (a cărei viola da gamba, făurită la Potsdam în 2007, este o replică a unui model ce i-a aparținut, în secolul XVII, vestitului lutier parizian Michel Colichon), Stéphane Egelind (care utilizează unul dintre cele mai vechi oboae construite, în jurul anului 1777, de către celebrul fabricant german Jakob Friedrich Grundmann), Andrew

Simpson (violă), respectiv Marin Cazacu (care cântă pe un violoncel Lorenzo Ventapane, datat 1820), Diana Moș (vioară) și, evident, însăși Karina Șabac (căreia Academia de Muzica Gheorghe Dima din Cluj-Napoca i-a asigurat, special pentru acest concert, un pianoforte în stil vienez, realizat în 1825 de Adalbert Stabernak și restaurat de faimosul Gert Hecher în 2014).

Fluiditatea cu care Sarah Perl și Stéphane Egelind au conturat vultele scriiturii baroce/ galante specifice *Sonatelor* lui John Christoph Pepusch, Christoph Schaffrath, Frantisek Benda, Carl Philipp Emanuel Bach și Georg Philipp Telemann a fost flexibil susținută de către basso continuo / obligates cembalo (hammerklavier), interpretarea Karinei Șabac fiind caracterizată de acel echilibru rafinat al contrastelor de stare prin mijlocirea căruia demersul sonor „respiră”, corelându-și frazele într-o perfectă comuniune a tuturor vocilor instrumentale.

În spiritul intenției de a întări conexiunea dintre protagoniștii re-creatori ai textelor muzicale din perimetrul cultural germano-român, cea de-a doua parte a programului serii ne-a oferit bucuria de a asista la un periplu sonor care a traversat zigzagat istoria muzicii românești. De la impresionanta *UMBRE III* pentru violoncel și bandă – arhitecturată evolutiv cu o sugestivitate aproape vizuală de către Doina Rotaru, *Sérénade roumaine op. 9* și *Wallachische Melodie op. 57* pentru violoncel și pian semnate de Constantin Dimitrescu și, respectiv Joachim Albrecht–prinț al Prusiei, până la enesciana *Sérénade Lointaine* (dar aniversar oferit de către compozitor chiar cuplului regal Carmen Sylva–Carol I) care a precedat partea a treia a *Trioului* lui Valentin Gheorghiu – ambele lucrări fiind scrise pentru pian, vioară și violoncel – și insinuantele *Pirouettes Pierotiennes* pentru pian, vioară, violă și violoncel aparținând lui Dan Dediu, sinuosul traseu repertorial a pus în lumină virtuțile expresive, claritatea conceptuală coerent ancorată stilistic și omogenitatea unui ansamblu alcătuit dintr-o altă serie interpretativă de mare valoare: violoncelistul Marin Cazacu, violonista Diana Moș, violistul german Andrew Simpson și, bineînțeles, aceeași experimentată pianistă Karina Șabac (căreia îi datorăm, de altfel, și versiunea de un relevant dinamism a poeticei *Fugi op.7* la patru voci elaborate de către tânărul prinț prusac Louis Ferdinand, poate cel mai talentat reprezentant-artist al familiei de Hohenzollern).

Ghid tăcut al memorabilei serii de octombrie, programul de sală editat în condiții grafice ireproșabile a întregit, prin eleganța sa discretă, imaginea performanței cameral-solistice remarcabil puse în pagină de către Karina Șabac și întreaga echipă a generosului său proiect. Ilustrând portretul unei Românie Europene născute sub zodia regilor de Hohenzollern, *ROYAL Konzert mit Musik und Instrumente aus der Zeit der Hohenzollern Familie* – de la muzica veche germană la cea nouă românească – va fi susținut, anul viitor, și în fața publicului german. Îi urăm succes!

Loredana BALTAZAR

Un trio „de poveste”.

Institutul „Cervantes” organizează, periodic, prin grija competentă a doamnei Alina Cantacuzino, coordonatoarea Sectorului de Cultură al Institutului, o serie de fapte de artă, literatură, muzică demne de cele mai exigente pretenții estetice ale publicului bucureștean. La exact un an de la admirabilul concert susținut, la mijlocul lunii *Octombrie 2017*, pe aceeași scenă a Ateneului Român, de către două dintre cvartetele de coarde spaniole renumite („Casals” și „Bretón”), *Marți, 9 Octombrie 2018*, cei trei tineri artiști menționați în titlu, ne-au făcut părtașii unei alte serii camerale memorabile, de data aceasta dedicată Zilei Naționale a Spaniei.

Strategia programului a fost gândită în așa fel, încât, pe lângă opusurile semnate de două nume emblematice ale culturii muzicale spaniole, Gaspard Cassadó și Manuel de Falla, concertul să cuprindă și câteva lucrări de rezonanță universală aparținând lui Tiberiu Olah, Belá Kovács și Johannes Brahms. La fel de „strategică” a fost și maniera apariției pe podium a interpreților: în prima parte, fiecare și-a prezentat, individual, potențialul artistic, ca pe o „carte de vizită”. Debutul i-a aparținut lui Pablo Barragán, care a cântat *Sonata pentru clarinet solo* dedicată de Tiberiu Olah eminentului clarinetist Aurelian Octav Popa. Salturi intervalice extreme, alcătuiind forme geometrice severe secționare de linii ascuțite aidoma unei fleșe de catedrală medievală, ori „ideii

de zbor” întruchipat de *Pasărea măiastră* brâncușiană, sunt domolite de pasaje „dulci, cantabile”, bogat ornamentate, secvențate, supraetajate. În interpretarea lui Pablo Barragán sunetele clarinetului se arcuiau în fraze catifelate ce rotunjeau asperitățile, urmând parcă regulile punctuației poetice și dezvăluind astfel plăcerea de „a spune povești” sau de a picta a clarinetistului spaniol.

Sonata pentru violoncel solo de **Gaspard Cassadó** a adus cu sine, prin intermediul unei tehnici virtuozice, precis articulate, elocvente a lui Andrei Ioniță, ecouri din rigoarea *Suitelor pentru violoncel solo* de J. S. Bach, dar și ceva din *feroarea și patosul* de coloratură iberică, exprimate în vitalitatea delirantă a ritmurilor dansante, ceva din *visarea* de nuanță metafizică, prin flageoletele translucide, *ceva* din neliniștea și misterul, dar și din *pasionalitatea* cu accente tragice, și ele specifice spiritului hispanic. Ca interpret care posedă în repertoriu lucrări de Rachmaninov și Șostakovici, violoncelistul Andrei Ioniță a conturat cu o virtuozitate fulminantă spiritul exotic, compozit al piesei.

Compozitorul și clarinetistul ungar **Belá Kovács** a adus *Un Omagiu lui de Falla, pentru clarinet solo*, într-o piesă scurtă, născută din sunete germinative, pe al căror crescendo sunt inserate o serie de aluzii, chiar citate cu inflexiuni folclorice din unele partituri ale lui de Falla. Pablo Barragán a reanimat,

din nou, *duhul* sunetelor, creând o atmosferă transfigurată ce potența valoarea nostalgică a evocării.

Splendida lucrare a lui **Manuel de Falla**, *Fantezia Baetica pentru pian solo*, a fost cântată de Juan Pérez Floristán cu o adevărată voluptate în *definirea* fiecărui sunet, a fiecărui detaliu, a fiecărei pulsiuni pasionale, și, în același timp, cu o *voluptate cromatică* aproape... enesciană! Captivantă, de asemenea, abilitatea sa de a da coerență combinației dintre puternica amprentă populară andaluză și arpegierile suple, diafane, de influență impresionistă.

În fine, *Trio-ul op. 114 pentru pian, violoncel și clarinet* de **Johannes Brahms** i-a adus împreună pe tinerii artiști, pentru a dezlănțui sau tempera valurile sonore ce se revarsă și se retrag în contrapunctări masive, pătimașe, ori valsante, sau prin elegii cantabile, romantic-sentimentale din muzica brahmsiană, „ghidați” de timbrul luminos al clarinetului. Afinitatea conceptual-expresivă dintre interpreți a conferit cântului lor sincronicitate, omogenitate stilistică, eleganță și profunzime. Seara s-a încheiat cu unul dintre *Dansurile argentinienne* de Alberto Ginastera, grațios, interiorizat, visător, solicitat ca supliment de către publicul extrem de numeros din sala Ateneului Român.

Despina PETECEL THEODORU

Muzica între pasiune și profesie

La mijlocul lunii octombrie, Orchestra Juriștilor din Germania a susținut un interesant concert la București, în cadrul căruia oaspeții veniți dintr-una dintre țările cu o vastă tradiție artistică i-au invitat alături de ei și pe elevii Colegiului Național de Arte Dinu Lipatti din București, într-o frumoasă colaborare menită a promova tinerele talente autohtone. De altfel, Orchestra Juriștilor din Germania înființată în anul 2008, ca o dorință a unui grup de juriști de a relua tradiția îmbinării celor două domenii pe care au realizat-o și mari compozitori precum Robert Schumann sau Piotr Ilici Ceaikovski, are printre dezideratele sale tocmai promovarea tinerelor talente din toată Europa, alături de aspectul caritabil al concertelor sale care contribuie la diverse campanii cu impact social.

Avându-l la pupitrul dirijoral pe Martin Lill, director artistic și dirijor al Hannoversche Orchestervereinigung și profesor la Academia de muzică din același oraș, Orchestra Juriștilor din Germania, a propus în cadrul concertului din 14 octombrie organizat în colaborare cu Colegiul Național de Arte Dinu Lipatti un program atractiv ce a debutat cu *Uvertura Hebridele* de Felix Mendelssohn-Bartholdy, o partitură a cărei dificultate rezidă din caracterul său în mare parte descriptiv pe care Orchestra Juriștilor din Germania a prezentat-o într-o variantă remarcabilă din punct de vedere al implicării muzicienilor juriști și al capacității lor de a transmite cât mai convingător semnificațiile muzicii lui Mendelssohn-Bartholdy. Au urmat apoi trei momente în care pe scena Sălii Mari a Ateneului Român au evoluat în ipostază solistică trei dintre cei mai talentați elevi ai Colegiului Național de Arte Dinu Lipatti, aceștia putând reprezenta posibile vârfuri ale generațiilor de mâine. Mai întâi l-am remarcat pe foarte talentatul Ștefan Aprodu în *Variațiunile pe o temă originală op. 15* de Henryk Wieniawski, într-un aranjament pentru vioară și orchestră realizat de Laura Manolache, care a impresionat prin modul în care la o vârstă încă fragedă a realizat o versiune în care a construit cu o surprinzătoare maturitate punctele culminante ale miniaturii lui Wieniawski ce i-a oferit și ocazia de-a face dovada unei tehnici de bun nivel.

A urmat apoi Elis Alecu însoțit în părțile a II-a și a III-a ale *Concertului nr. 2 pentru clarinet și orchestră* de Carl Maria von Weber de dirijorul Andrei Ștefan Racu, alături de care a prezentat o variantă ce i-a reliefat suplețea sunetului și o anumită naturalitate a frazării, pentru ca finalul primei jumătăți a concertului de duminică să-i aparțină tinerei liceene Sofia Blându care a dovedit în *Kol Nidrei* pentru violoncel și orchestră de Max Bruch o remarcabilă siguranță interpretativă ce i-a potențat sunetul cald și se poate constitui într-un argument pentru o viitoare carieră de bun nivel. Partea a doua a concertului a stat sub semnul muzicii lui Ludwig van Beethoven, din care Orchestra Juriștilor din Germania a prezentat unul dintre cele mai emblematiche opusuri, *Simfonia a V-a a destinului*, într-o variantă, în care în ciuda anumitor inexactități firești, am remarcat ambiția membrilor orchestrei de a interpreta o partitură dificilă chiar și pentru profesioniști și de a demonstra astfel că atunci când tradiția nu dispăre, marea muzică poate fi accesibilă chiar și celor care nu fac o profesie din arta sunetelor. În acest sens, ar fi de menționat că prin îmbinarea experimentațiilor juriști germani cu tinerii muzicieni români, concertul a demonstrat că muzica poate fi interpretată cu aceeași dorință de a transmite frumosul indiferent dacă aceasta este doar o pasiune sau din contră va reprezenta profesia pentru care cei care încă sunt elevi se pregătesc cu sârg.

Martin Lill

Mădălin Alexandru STĂNESCU